

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β΄ ΕΤΟΥΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1 ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ: 13	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. Ο λόγος ανάγκη της ψυχής (Β΄ Έκδοση), Κείμενα Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, 2014= Λ.Α.Ψ., Γ΄.
2. Ο Λόγος ανάγκη της ψυχής: βιβλίο εκπαιδευτικού (Β΄ Έκδοση), Κείμενα Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, 2014: http://archeia.moec.gov.cy/sm/14/vivlio_ekpaideftikou_c_gymn_2014.pdf
3. Λεξικό λογοτεχνικών όρων, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2004 = Λ.Λ.Ο.
4. Δημιουργική Γραφή, Οδηγίες Πλεύσεως, Υ.Α.Π., Λευκωσία 2012

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΣΠΕΡΙΝΟ:

Γενικός σκοπός του μαθήματος της Λογοτεχνίας στο Εσπερινό Γυμνάσιο είναι η **εξοικείωση** των μαθητών/μαθητριών με τη λογοτεχνία ως **αισθητικό** και **κοινωνικοπολιτισμικό φαινόμενο**, με στόχο την καλλιέργεια του **λογοτεχνικού γραμματισμού**, τη διεύρυνση της **μορφωτικής** τους συγκρότησης και την ανάπτυξη της **κριτικής** και **αισθητικής** τους αντίληψης.

Η **Σύνοψη Στοιχείων Λογοτεχνικού Γραμματισμού** λειτουργεί ως υποστηρικτικό εργαλείο για τη **διδασκαλία** και την **αξιολόγηση** του μαθήματος. Περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού που αναμένεται να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη φοίτησή τους στο Εσπερινό Γυμνάσιο και αποτελεί κοινό πλαίσιο αναφοράς για εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες. Για αναλυτικότερη ενημέρωση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανατρέχουν στο θεωρητικό υλικό για τον Λογοτεχνικό Γραμματισμό που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος. Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας βασίζεται στις αρχές της **διαφοροποιημένης διδασκαλίας**, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εκπαιδευτικές εμπειρίες, τις μαθησιακές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των μαθητών/μαθητριών. Ο/Η εκπαιδευτικός οργανώνει τη διδασκαλία με ευελιξία, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο, τις δραστηριότητες και την αξιολόγηση στις δυνατότητες, στον βαθμό ετοιμότητας και στις ανάγκες της κάθε τάξης.

Βασικές αρχές της διδασκαλίας των λογοτεχνικών κειμένων είναι η έμφαση στο **περιεχόμενο** και στα **διαχρονικά μηνύματά** τους, η σύνδεσή τους με το **ιστορικό, κοινωνικό και καλλιτεχνικό** τους πλαίσιο, η **επικαιροποίησή** τους, καθώς και η **διακειμενική, η διαθεματική και η διακαλλιτεχνική προσέγγισή** τους.

Οι Τρεις Άξονες του Προγράμματος Σπουδών:

Το Πρόγραμμα Σπουδών οργανώνεται γύρω από τρεις βασικούς άξονες:

- **Γνωστικό Περιεχόμενο:** Εστιάζει στην καλλιέργεια του λογοτεχνικού γραμματισμού, στην ανάπτυξη της γλωσσικής και αισθητικής αγωγής, στην απόκτηση βασικών γνώσεων για τη λογοτεχνία και στην κατανόηση των κειμένων σε σχέση με το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο. Παράλληλα, επιδιώκει την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας και την ορθή αξιοποίηση της βασικής λογοτεχνικής ορολογίας.
- **Αξιακό Περιεχόμενο:** Αποσκοπεί στην καλλιέργεια ανθρωπιστικών και δημοκρατικών αξιών, στον σεβασμό της πολιτισμικής κληρονομιάς, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διαφορετικότητας, καθώς και στην ανάπτυξη αισθητικού κριτηρίου και υπεύθυνης κοινωνικής στάσης.

• **Κομβικές Δεξιότητες του 21ου αι.:** Επιδιώκει την ανάπτυξη της αναλυτικής, συνθετικής και κριτικής σκέψης, την κατανόηση διαφορετικών οπτικών, την παραγωγή τεκμηριωμένου προφορικού και γραπτού λόγου και τη δημιουργική αξιοποίηση της λογοτεχνίας για την ερμηνεία της πραγματικότητας.

ΣΥΝΟΨΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
Τα γένη της Λογοτεχνίας	Ποίηση, πεζογραφία, θέατρο
A. Δημοτική Ποίηση	
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, υπερβολή, σχήμα κύκλου, ασύνδετο σχήμα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό, ζωντανές εικόνες, έμφαση στο νόημα και συναισθηματική ένταση
Χαρακτηριστικά Δημοτικής Ποίησης	Κανόνας της ισομετρίας Δεκαπεντασύλλαβος στίχος Επαναλήψεις Σχήμα των τριών Σχήμα του αδυνάτου Τυπικά επίθετα (σταθεροί χαρακτηρισμοί προσώπων ή πραγμάτων) Λιτός και ζωντανός λόγος
B. Παραδοσιακή Ποίηση	
Χαρακτηριστικά	Μέτρο, στροφές, ομοιοκαταληξία, λυρικό ύφος, συνάφεια τίτλου και περιεχομένου του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή
Γ. Μοντέρνα Ποίηση	
Χαρακτηριστικά	Ελεύθερος στίχος, απουσία μέτρου, απουσία ομοιοκαταληξίας, άνισες στροφές, χαλαρή στίξη, χαλάρωση της λογικής και νοηματικής αλληλουχίας, ασάφεια νοημάτων, σύμβολα, διασκελισμός, απλή και καθημερινή γλώσσα, αινιγματικός/αμφίσημος τίτλος σε σχέση με το περιεχόμενο του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή

Ποιητική λέξη – Σύμβολο Σημασία και συμβολιστική λειτουργία της ποιητικής λέξης Συγκινησιακός χαρακτήρας της ποίησης	Η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία τους ως συμβόλων Λειτουργία του ποιητικού συμβόλου ως εμπλουτισμένου γλωσσικού σημείου με μεταφορικές σημασίες Συναισθηματική και νοηματική αλληλουχία λέξεων
Δ. Πεζογραφία	
Βασικές μορφές έντεχνης πεζογραφίας	Διήγημα, μυθιστόρημα, νουβέλα, χρονικό, μαρτυρίες, ημερολόγιο, βιογραφία, (αυτό)βιογραφία, αυτοβιογραφική αφήγηση, παραμύθι, ευθυμογράφημα
Ο αφηγητής: η «φωνή» που αφηγείται	Διάκριση αφηγητή από τον συγγραφέα (Ο αφηγητής ως πλασματικό πρόσωπο/δημιούργημα του συγγραφέα) Τύπος αφηγητή (συμμετοχή στην ιστορία): <u>Ομοδιηγητικός</u> : συμμετέχει στην ιστορία που αφηγείται είτε ως πρωταγωνιστής (<u>αυτοδιηγητικός</u>) είτε ως αυτόπτης μάρτυρας/ δευτερεύων χαρακτήρας. <u>Ετεροδιηγητικός</u> : δεν συμμετέχει καθόλου στην ιστορία (αόρατος παρατηρητής). Πρόσωπο αφήγησης: Πρωτοπρόσωπη αφήγηση (σε α' πρόσωπο) Τριτοπρόσωπη αφήγηση (σε γ' πρόσωπο)
Αφηγηματική δομή Τα δομικά στοιχεία της αφήγησης	Αφηγητής, πρόσωπα (χαρακτήρες, ήρωες) χώρος, χρόνος, ιστορία, επεισόδια, πλοκή (η οργάνωση και η εξέλιξη των γεγονότων)
Αφηγηματικοί τρόποι	Αφήγηση, διάλογος, περιγραφή, μονόλογος, σχόλιο <u>Λειτουργία</u> : συμβάλλουν στην εξέλιξη της δράσης, στην παρουσίαση των προσώπων, στη σκιαγράφηση των χαρακτήρων και στη δημιουργία ατμόσφαιρας.
Αφηγηματικές τεχνικές	Τρόποι απόδοσης του λόγου των προσώπων: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος Τεχνικές σχετικές με τον χρόνο: <u>αναδρομή</u> (επιστροφή της αφήγησης σε γεγονότα που προηγήθηκαν της κύριας δράσης), <u>πρόληψη/προοικονομία</u> (προαναγγελία γεγονότων που θα συμβούν αργότερα), <u>επιτάχυνση</u> (παράλειψη μέρους της ιστορίας ή περιληπτική του απόδοση), <u>επιβράδυνση</u> (καθυστέρηση της εξέλιξης της αφήγησης μέσω εκτενούς περιγραφής ή σχολιασμού), <u>επανάληψη</u>
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο κείμενο	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία</u> : (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Παραμύθια Βασικοί τύποι και χαρακτηριστικά του παραδοσιακού παραμυθιού Σχέση παραδοσιακών και σύγχρονων παραμυθιών	Μοτίβα και εκφραστικοί τρόποι, ομοιότητες και διαφορές ως προς το περιεχόμενο και τη μορφή ανάμεσα στα παραδοσιακά και στα σύγχρονα «ανατρεπτικά» παραμύθια επώνυμων συγγραφέων

Χιούμορ Τρόποι έκφρασης του χιούμορ στη λογοτεχνία και η λειτουργία τους	<u>Τρόποι έκφρασης του χιούμορ</u> : λογοπαίγνια, διφορούμενα μηνύματα, παρηχήσεις, επαναλήψεις, υπερβολή, ειρωνεία, σάτιρα, απρόσμενες ή ανατρεπτικές καταστάσεις, κωμικοί διάλογοι, άλλα γλωσσικά παιχνίδια <u>Λειτουργία</u> : δημιουργούν το κωμικό αποτέλεσμα, προκαλούν γέλιο ή χαμόγελο, σατιρίζουν πρόσωπα, συμπεριφορές ή κοινωνικές καταστάσεις, ανατρέπουν ή υπονομεύουν τη συμβατική αντίληψη των πραγμάτων, καλλιεργούν τον προβληματισμό μέσα από το χιούμορ.
--	--

ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Περίοδοι Διδασκαλίας
	ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
	Κείμενο 1: Κ.Π. Καβάφης, «Θερμοπύλες», Λ.Α.Ψ. Γ΄, σελ. 23	3
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που «εκφράζεται» στο ποίημα. 2. Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης	1. α. Αναγνώριση του ποιητικού υποκειμένου ως της φωνής που εκφράζεται στο ποίημα. β. Διάκριση του ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, Κ. Π. Καβάφη γ. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο το ποιητικό υποκείμενο προβάλλει διαχρονικές αξίες, όπως το χρέος, η ευθύνη, η δικαιοσύνη και η αξιοπρέπεια. 2. α. Αναγνώριση της μεταφορικής σημασίας των λέξεων, του ποιητικού λεξιλογίου και των βασικών ποιητικών συμβόλων του ποιήματος («Θερμοπύλες», «Εφιάλτης», «Μήδοι») β. Ερμηνεία της συμβολικής λειτουργίας των ποιητικών λέξεων και συμβόλων: «Θερμοπύλες»: το χρέος, η ευθύνη και η σταθερή προσήλωση στις αξίες, «Εφιάλτης»: η προδοσία, «Μήδοι»: οι δυσκολίες, οι κίνδυνοι και οι αντίξοες συνθήκες. γ. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο το ποιητικό λεξιλόγιο και τα σύμβολα αναδεικνύουν τις διαχρονικές ανθρωπιστικές αξίες και το ηθικό μήνυμα του ποιήματος.	

3. Να αναγνωρίζουν τα εκφραστικά μέσα της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	3. α. Αναγνώριση των βασικών εκφραστικών μέσων του ποιήματος (μεταφορές, παρομοιώσεις, επαναλήψεις, συμβολισμοί). β. Κατανόηση της λειτουργίας των εκφραστικών μέσων: • μεταφορές: αποδίδουν παραστατικά αφηρημένες έννοιες και ιδανικά, • παρομοιώσεις: δημιουργούν ζωντανές εικόνες και ενισχύουν την παραστατικότητα, • επαναλήψεις: προσδίδουν έμφαση και ρυθμό, • συμβολισμοί: εκφράζουν διαχρονικές αξίες και βαθύτερα νοήματα. γ. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο τα εκφραστικά μέσα συμβάλλουν στη διαμόρφωση του διδακτικού χαρακτήρα του ποιήματος και στην ανάδειξη των αξιών του χρέους, της ευθύνης και της ηθικής συνέπειας.	
4. Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	4. α. Αναγνώριση στοιχείων της ποίησης «του εμείς» στο ποίημα. β. Συσχέτιση της συλλογικής φωνής με την προβολή κοινών αξιών και ηθικών προτύπων. γ. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο η ποίηση «του εμείς» εκφράζει τη συλλογική ευθύνη, την αλληλεγγύη και την προσήλωση στο κοινό καλό.	
5. Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	5. α. Αναγνώριση των θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων που προβάλλονται στο ποίημα (δικαιοσύνη, ελευθερία, ευθύνη, αλληλεγγύη, αξιοπρέπεια). β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι αξίες αυτές εκφράζονται μέσα από τη στάση και τη συμπεριφορά των ανθρώπων που «φυλάγουν Θερμοπύλες». γ. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο το ποίημα προβάλλει τη σημασία της υπεύθυνης στάσης του πολίτη, της προσήλωσης στο καθήκον και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αξιών.	
6. Να αναπτύσσουν την ικανότητα να ενεργούν ως υπεύθυνοι πολίτες.	6. α. Αναγνώριση των στάσεων και συμπεριφορών που χαρακτηρίζουν τους ανθρώπους οι οποίοι παραμένουν πιστοί στις αξίες και στις υποχρεώσεις τους. β. Κατανόηση της σημασίας της προσωπικής ευθύνης, της συνέπειας, της αλληλεγγύης και του σεβασμού προς τους άλλους, όπως αναδεικνύονται στο ποίημα. γ. Συσχέτιση των αξιών και των προτύπων συμπεριφοράς που προβάλλονται στο ποίημα με τη στάση του σύγχρονου υπεύθυνου και ενεργού πολίτη.	

	Κείμενο 2: Ιάκωβος Καμπανέλλης, «Μαουτχάουζεν» (απόσπασμα), Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 35-36.	3
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να εντοπίζουν επεισόδια ή σκηνές σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	1. α. Αναγνώριση και διάκριση των βασικών επεισοδίων ή σκηνών του αποσπάσματος. β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα επεισόδια συμβάλλουν στην εξέλιξη της δράσης και στην ανάδειξη του χαρακτήρα του Αντώνη.	
2. Να κατανοούν το γεγονός ότι στα λογοτεχνικά κείμενα η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας.	2. α. Αναγνώριση της εξέλιξης της πλοκής και εντοπισμός στοιχείων μη γραμμικής αφήγησης (αναδρομές). β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η οργάνωση της πλοκής συμβάλλει στην καλύτερη παρουσίαση των γεγονότων και των προσώπων.	
3. Να κατανοούν τη μη γραμμικότητα του αφηγηματικού χρόνου και τη σημασία των αναχρονιών, δηλ. των παραβιάσεων της χρονικής ακολουθίας.	3. α. Αναγνώριση της διαφοράς ανάμεσα στον χρόνο της ιστορίας και στον χρόνο της αφήγησης, καθώς και των βασικών αφηγηματικών τεχνικών που σχετίζονται με τον χρόνο (αναδρομική αφήγηση, επιτάχυνση). β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι αναχρονίες συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση των γεγονότων και στην ανάδειξη της προσωπικότητας του Αντώνη.	
4. Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	4. α. Αναγνώριση των θεμελιωδών ανθρωπιστικών αξιών που προβάλλονται στο κείμενο (ελευθερία, αξιοπρέπεια, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη, αντίσταση στον φασισμό). β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η στάση του Αντώνη αναδεικνύει τη σημασία του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της αλληλεγγύης και της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.	
5. Να αναπτύσσουν την ικανότητα υπεύθυνης χρήσης και ενασχόλησης με τις ψηφιακές τεχνολογίες, με αυτοπεποίθηση και κριτικό πνεύμα, για τη μάθηση, την εργασία και τη συμμετοχή στην κοινωνία.	5. α. Αξιοποίηση ψηφιακών πηγών για αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με το στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μαουτχάουζεν, τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και το Ολοκαύτωμα, με έλεγχο της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας τους. β. Δημιουργία και παρουσίαση ψηφιακού υλικού (π.χ. παρουσίαση, αφίσα ή χρονογραμμή), αξιοποιώντας υπεύθυνα τις ψηφιακές τεχνολογίες και συνεργαζόμενοι με τους συμμαθητές/τις συμμαθήτριες.	

	<u>Εισηγήσεις – Δραστηριότητες:</u> ➤ Προτείνεται να ακουστεί το τραγούδι «Ο Αντώνης», των Ιάκ. Καμπανέλλη – Μ. Θεοδωράκη. ➤ Προτείνονται οι αντιπολεμικές ταινίες: - Schindler's List [Η λίστα του Σίντλερ], του Steven Spielberg (1993) - La Vita è Bella [Η ζωή είναι ωραία], του Roberto Benigni (1997) - The Pianist [Ο πιανίστας], του Roman Polanski (2002)	
	ΤΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΙΔΑΝΙΚΑ	
	Κείμενο 3: Γιάννης Ρίτσος, «Αποχαιρετισμός» (απόσπασμα), Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 77.	3
Δείκτες Επιτυχίας- Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας - Διδακτέα	
1. Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη. 2. Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο. 3. Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	1. α. Σύγκριση του ποιήματος με τη μελοποίησή του ή με άλλες καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις του Γρηγόρη Αυξεντίου, εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές στον τρόπο απόδοσης της θυσίας και της ελευθερίας. β. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο η ποιητική γλώσσα του Ρίτσου αποδίδει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, τη θυσία και την αγάπη για την ελευθερία. 2. α. Συνανάγνωση του ποιήματος με άλλα λογοτεχνικά ή ιστορικά κείμενα που αναφέρονται στον Γρηγόρη Αυξεντίου ή στον Αγώνα της ΕΟΚΑ. β. Συσχέτιση του ποιήματος με ιστορικά γεγονότα και άλλες μορφές τέχνης (μουσική, εικαστικές τέχνες), ώστε να αναδειχθεί η διαχρονική αξία της ελευθερίας. 3. α. Αναγνώριση του ιστορικού πλαισίου του ποιήματος (Αγώνας της ΕΟΚΑ, Γρηγόρης Αυξεντίου, αποικιοκρατία) β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα ιστορικά γεγονότα διαμορφώνουν το μήνυμα του ποιήματος και τις	

4. Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου. 5. Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	αξίες που προβάλλονται μέσα από τη μορφή του Αυξεντίου. 4. α. Αναγνώριση βασικών γλωσσικών και ποιητικών στοιχείων του αποσπάσματος (σύμβολα, εικόνες, μεταφορές). β. Σχολιασμός του τρόπου με τον οποίο τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν το μήνυμα της θυσίας, της ελευθερίας και της αγάπης για τον άνθρωπο. 5. α. Αναγνώριση των αξιών που προβάλλονται στο ποίημα (ελευθερία, δημοκρατία, ανθρώπινη αξιοπρέπεια, αλληλεγγύη, αυτοθυσία). β. Συσχέτιση των αξιών αυτών με τη στάση του Γρηγόρη Αυξεντίου και με τη σημασία της υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας στη σύγχρονη κοινωνία. Εισηγήσεις – Δραστηριότητες: • Προτείνεται συνανάγνωση με το κείμενο της Λίνας Σολομωνίδου Ενθάδε κείται (απόσπασμα), Λ.Α.Ψ. Γ', σσ. 37-38 • Προτείνεται να ακουστεί απαγγελία του Αποχαιρετισμού από τον Γιάννη Ρίτσο: https://www.youtube.com/watch?v=lm15HJp3epk • Προτείνεται να ακουστεί μελοποιημένος ο επικήδειος λόγος της μητέρας τού Γρηγόρη Αυξεντίου: https://www.youtube.com/watch?v=A7ucCD2_uGw.	
	ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	9
	ΣΥΝΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	2
	ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ / ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Ένα (1) Διαγώνισμα διάρκειας σαράντα (40') λεπτών για κάθε τετράμηνο	- Προφορική επίδοση - Κατ' οίκον εργασία - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (διαθεματικές εργασίες, εργασίες τύπου Project, κ.ά.) - Συμμετοχή σε διαγωνισμούς